

ההגנה על זכויות יוצרים

אחד התחומים בהם עוסק משרדנו הינו ליווי בתחום הקניין הרוחני בכלל ובתחום זכויות היוצרים בפרט, הן של תאגידים והן של אנשים פרטיים. מטרת דיני זכויות היוצרים הינה לאזן בין ההגנה על זכות הקניין של היוצר לבין האינטרס הציבורי בזרימה חופשית של רעיונות. עם זאת, יש לזכור כי ההגנה על זכות הקניין של היוצר ביצירה כשלעצמה נובעת מהאינטרס הציבורי לקיומו של אינטרס כלכלי ביצירה ובכך להעניק לציבור מקסימום של מידע. בכפר הגלובלי בו אנו חיים, דיני זכויות היוצרים חולשים על הציבור הרחב הן ברמה המקומית והן ברמה הכלל-עולמית, אולם בפועל לא קיים דין בינלאומי אחיד וזאת על אף המגמה הקיימת ליצירתו.

חוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007 נכנס לתוקפו במאי 2008 ("החוק") ונועד, בין היתר, על מנת להתאים את הדין הישראלי לסטנדרטים הבינלאומיים. בין היתר, חלק מההסדרים שקובע החוק מקורם באמנות בינלאומיות עליהן חתמה ישראל וביניהן, האמנה להגנת יצירות אמנותיות וספרותיות שנחתמה בברן 1886, הסכם ה-TRIPS המהווה נספח להסכם הסחר הבינלאומי WTO שנחתם במרקש ב-1994, האמנה לזכויות מבצעים, מפיקי תקליטים וארגוני שידור שנחתמה בשנת 1961 ברומא ועוד. עובר לכניסתו של החוק לתוקף, הוראות החוק הרלבנטיות בתחום זכויות היוצרים היו חוק זכויות יוצרים, 1911 ופקודת זכות יוצרים (1924). כמו כן, נועדה חקיקתו של החוק ליתן מענה לכך שתחום הקניין הרוחני הינו תחום מתפתח ודינמי ובמשך זמן רב נאלץ הציבור להישען על הוראות חוק ישן שתחילתו, כאמור, בשנת 1911.

זכות יוצרים כוללת בחובה הן את הזכות למנוע מאדם אחר לקחת לעצמו את 'פרי עמלו' של היוצר והן את הזכות הייחודית לנצל יצירה בדרכים שונות, או להרשות את ניצולה בידי אחרים. כך, קובע סעיף 11 לחוק כי זכות יוצרים ביצירה היא הזכות הבלעדית לעשות ביצירה, או בחלק מהותי ממנה, פעולה, אחת או יותר, כמפורט בסעיף, בהתאם לסוג היצירה. זכות היוצרים מתקיימת ללא פעולה פורמאלית, ומשכך- יכולה להתקיים אצל שניים במקביל כל עוד הגיעו לכך באופן עצמאי. במובן זה, ככלל, יצירה תיחשב ליצירה מוגנת אם יש בה משום פיתוח של רעיון לכדי ביטוי מפותח דיו ואם יש בה מקוריות מינימאלית. בדרישה למקוריות, עיקר הכוונה היא ליצירה עצמאית, להבדיל מהעתקה; אין צורך בחדשנות, ומבחינה איכותית לא נדרשת אלא רמה נמוכה ביותר של ביטוי אישי. בהמשך, קובע סעיף 47 לחוק כי העושה ביצירה פעולה מהפעולות המפורטות בסעיף 11 לחוק, או מרשה לאחר לעשות פעולה כאמור, בלא רשותו של בעל זכות היוצרים, מפר את זכות היוצרים, אלא אם כן עשיית הפעולה מותרת לפי הוראות פרק ד' שעניינו שימושים מותרים.

יוצר, כי בהתאם להוראות הדין אשר קדמו לחקיקת החוק, הייתה רשימת השימושים המותרים רשימה סגורה והיום, מדובר ברשימה פתוחה. עובדה זו מותרת מרחב של שיקול דעת ראוי לבית המשפט לקבוע כשימושים הוגנים אותם שימושים שהצדק מחייב התרתם אף אם אינם נמנים על השימושים המותרים בחוק.

סעיף 78 לחוק קובע את תחולתו והוראות המעבר של החוק. באופן כללי, על מנת לקבוע מהו הדין שיחול על מקרה מסוים יש לבחון מתי נעשתה ההפרה הנטענת ביצירה, אולם לכך קיימים סייגים וברי כי יש לבחון כל מקרה לגופו ובהתאם להוראות הסעיף.

יצוין, כי עד כה טרם יושמו באופן נרחב הוראות החוק על ידי ערכאות בית המשפט השונות ויש הגורסים כי על אף ההתקדמות הרבה, עדיין קיימות מספר בעיות שלא באו על פתרונן באמצעות החוק. דווקא בנסיבות אלו, בהן מדובר בתחום מתפתח ודינמי, חשוב לוודא כי קיים ייצוג משפטי על ידי עורך דין המתמחה בתחום הן בעת הגשת תובענה או התגוננות בה והן בשלב מוקדם יותר בו לרוב נערכים הסכמים בכתב אשר מטרתם להגן בעתיד על זכויות הצדדים להם.

*מאת: עו"ד מיכל רענן

* הכותבת הינה עורכת דין במחלקת הליטיגציה המסחרית במשרד עורכי הדין אפיק תורג'מן. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין מומחה בתחום בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו.
* ניתן להפנות שאלות בתחום באמצעות פניה לטל' 03-5635061. השרות ניתן ללא תשלום ללוחות יפעת מכרזים בלבד.

מובהר בזאת כי המערכת אינה אחראית, במישרין או בעקיפין, לתוכן הפרסום ו/או לאמיתות מצגיו, לרבות כל מצג שיש בו להעיד על תכונות המפרסם או המוצר או השרות המוצע, והאחריות הבלעדית אפוא לתוכן הפרסום ולכל עניין המשתמע ממנו היא על המפרסמים בלבד.

גליון מס' 4056
29/10/2009

מה בגליון?

מידע בלעדי

מכרזים

מהעולם

תוצאות מכרזים

עורכת: אילת אלוני-כהן 03-5635069

מחלקת שירות לקוחות: סימה אסביה 03-5635073

מחלקת מכירות: 03-5635000

מען: דרך פתח תקוה 96-98 תל אביב 67138

פקס: 03-5635075